

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาความผิดต่อชีวิตที่เป็น “ความผิดที่เป็นบทเบา” ตามกฎหมายอาญาของไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมนีสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 การพิจารณาในเรื่องของโครงสร้างความรับผิดชอบอาญาที่แตกต่างกันคือ

ตามโครงสร้างความรับผิดชอบอาญาของประเทศอังกฤษและโครงสร้างความรับผิดชอบอาญาของประเทศเยอรมนีมีวิวัฒนาการต่อการวินิจฉัยความผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาไทยเป็นอย่างมาก โดยจากการพัฒนาการมาจากกฎหมายประเทศอังกฤษที่จะเป็นการบัญญัติกฎหมายในลักษณะของกฎหมายจารีตประเพณีที่น่าเชื่อถือจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาปรับวางเป็นหลักกฎหมาย โดยเฉพาะการบัญญัติการกระทำความผิดต่อชีวิต และมีการพิจารณาจึงองค์ประกอบของความผิด ที่มีองค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน ที่มีความแตกต่างกันนั้น เมื่อพิจารณาการวินิจฉัยความรับผิดชอบอาญาในประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมนีเมื่อได้เปรียบเทียบกันแล้ว จะพบว่ามี ความเหมือนและแตกต่างกันดังต่อไปนี้

1) การวินิจฉัยความผิดอาญาไม่ว่าจะเป็นการวินิจฉัยความรับผิดชอบอาญาของประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมนี ต่างมีความเหมือนกันในเบื้องต้น ก็คือ ต่างต้องพิจารณาในส่วนของ องค์ประกอบความผิดในส่วนขององค์ประกอบภายนอก หรือการกระทำ และส่วนองค์ประกอบภายใน คือส่วนเจตนา เป็นหลัก

2) โครงสร้างความรับผิดชอบอาญาที่มีความแตกต่างกัน คือ โครงสร้างความรับผิดชอบอาญาของประเทศอังกฤษ มีหลักการพิจารณาด้วยกัน 2 ส่วน คือ ส่วนของ Actus Reus หรือ องค์ประกอบภายนอก ซึ่งคำว่า “Actus” ซึ่งหมายถึงการกระทำ หรือการงดเว้นกระทำในสิ่งที่กฎหมายห้าม ส่วน Reus หมายถึงการห้ามการกระทำหรือการงดเว้นกระทำ โดยที่รัฐจะบัญญัติว่าเป็นความผิด ดังนั้น Actus Reus จึงหมายถึงองค์ประกอบทางภาวะวิสัย หรือองค์ประกอบภายนอก และ 2) Mens Rea องค์ประกอบภายใน และส่วนของ Mens Rea หมายถึงเจตนาร้าย จิตใจประสงคร้าย หรือจิตใจที่ชั่วร้าย¹ องค์ประกอบของ Actus Reus และ Mens Rea ต้องประกอบเข้าด้วยกันจึง

¹ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2547). ปัญหาพิเศษในกฎหมายอาญา. น. 21.

จะเป็นความผิดต่อกฎหมาย แต่สำหรับลักษณะโครงสร้างของประเทศเยอรมนีมีอยู่ 3 ส่วนหลักๆ คือ ส่วนองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติ ส่วนความผิดกฎหมาย และส่วนความชั่ว นอกจากนี้ในประเทศเยอรมนีได้แยกความแตกต่างระหว่างเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจกระทำได้กับเหตุที่ทำให้การกระทำนั้นได้รับยกเว้นโทษออกจากกันอย่างชัดเจน แต่ประเทศอังกฤษมิได้มีการแยกความแตกต่างระหว่าง 2 เหตุนี้ไว้แต่จะกล่าวรวมกันอยู่ในข้อโต้แย้งเพื่อให้พ้นความรับผิดชอบ

3) ความแตกต่างในความหมายของคำว่า “เจตนาร้าย” ตามประเทศอังกฤษจะมีเจตนาและประมาทบางกรณีรวมอยู่ในส่วนของ *Mean Rea* แต่ในประเทศเยอรมนีมีการแยกเจตนาออกจากประมาทโดยชัดเจน

4) ในเรื่องของการกระทำความผิด โดยที่พื้นฐานความคิดเรื่องความรับผิดชอบในทางอาญาของประเทศอังกฤษนี้เป็นความรับผิดชอบในผล จึงมีความแตกต่างจากพื้นฐานความคิดเรื่องความรับผิดชอบในทางอาญาประเทศเยอรมนี คือ เป็นความรับผิดชอบในการกระทำ

5.1.2 การวินิจฉัยความผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาของประเทศอังกฤษ เยอรมนี

1) ความผิดของ Homicide ตามกฎหมายอังกฤษ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การกระทำความผิดตามกฎหมายอังกฤษ ถือว่าความผิด murder เป็นความผิดที่ร้ายแรงที่สุดของความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือมีเจตนาทำร้ายร่างกายสาหัส ที่จะต้องลงโทษสถานหนักที่สุด ส่วนความผิดรองลงจากความผิด murder เป็นความผิดฐาน manslaughter คือความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ซึ่งความผิดฐานนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิดด้วยกัน คือ

2) ความผิด voluntary manslaughter ซึ่งกฎหมายอังกฤษได้แยกออกเป็นฐานความผิดต่างหากจากความผิด murder โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการลงโทษผู้กระทำความผิดเบาลงจากการกระทำความผิดฐานฆ่าคนโดยเจตนา เพราะว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดในฐานการฆ่าคนมีบทลงโทษสถานเดียว คือ การลงโทษจำคุกตลอดชีวิตเพียงสถานเดียว โดยที่ผู้พิพากษาไม่มีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการลดหย่อนผ่อนโทษได้ แต่ในความผิดของ voluntary manslaughter มีโทษจำคุกอย่างเดียวกับความผิดฐานฆ่าคนตาย แต่ว่าผู้พิพากษามีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการลดหย่อนผ่อนโทษผู้กระทำความผิดเพียงใดก็ได้

3) ความผิด involuntary manslaughter นี้จะครอบคลุมถึงกรณีความผิดการละเลยหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายประการอื่น แต่ไม่มีเจตนาฆ่าหรือทำร้ายร่างกายสาหัส และเป็นการกระทำที่รวบรวมเอาความผิดฆ่าคนโดยมิชอบด้วยกฎหมายไว้หลายชนิดด้วยกัน ซึ่งเป็นการกระทำที่มีองค์ประกอบภายนอก (actus reus) เช่นเดียวกับความผิด murder แต่ขาดองค์ประกอบภายใน (mens rea) แต่ความผิดฐานนี้ยังรวมถึงความผิดที่มีการกระทำของ gross negligence manslaughter เป็นการกระทำความผิดประมาทอย่างร้ายแรง และความผิดของการกระทำที่เป็นการละเลย (reckless

manslaughter) หรือประมาทโดยจงใจ ซึ่งความผิดฐาน involuntary manslaughter นี้จะมีการลงโทษผู้กระทำความผิดเบาลงกว่าการกระทำความผิดฐาน voluntary manslaughter

5.1.3 ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามกฎหมายอาญาเยอรมนี

การพิจารณาหลักกฎหมายอาญาเยอรมนี ต้องพิจารณาจากการกระทำความผิดที่มีเจตนากระทำความผิด ซึ่งในเรื่องของความผิดฐานฆ่าคนนั้นต้องมีเจตนาอย่างชัดเจนในการกระทำของผู้กระทำได้ โดยกฎหมายเยอรมนีได้บัญญัติความผิดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาเป็น 2 ประเภท คือ 1. ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาที่เรียกว่า Mord ตามมาตรา 211 และ 2. ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาที่เรียกว่า “Totschlag” มาตรา 212

การกระทำความผิดฐาน Mord ตามมาตรา 211 ของประมวลกฎหมายอาญาเยอรมนี โดยมีรายละเอียดดังนี้

§ 211 “(1) ฆาตกรต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

(2) ฆาตกรคือใครก็ตามที่ฆ่ามนุษย์ออกจากความต้องการทางเพศกับการฆาตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของเขาออกจากความโลภหรือแรงงูใจฐานทรยศหรือด้วยวิธีการโหดร้ายหรืออันตรายต่อสาธารณะหรือเป็นกระทำหรือเพื่อปกปิดความผิดอื่น”
ซึ่งสามารถแยกการกระทำตามหลักเกณฑ์ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มแรก คือ แรงงูใจต่ำ (กระทำผิด) กล่าวคือ ผู้กระทำผิดดำเนินการออกจากความต้องการที่จะฆ่าเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศออกจากความโลภหรือบางส่วนของแรงงูใจอื่นๆ เช่น 1.1 การฆาตกรรม 1.2 ความพึงพอใจของความต้องการทางเพศ 1.3 โลภ 1.4 แรงงูใจฐานอื่นๆ

2. กลุ่มที่สอง คือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกระทำที่เลวทราม กล่าวคือ การกระทำต้องเป็นคุณลักษณะที่เป็นไปตามนี้ คือ ต้องเป็นทั้งโดยการทุจริต หรือการกระทำโหดร้าย หรือเป็นอันตรายโดยทั่วไป หมายถึง ได้กระทำการ 2.1 ความมีเล่ห์เหลี่ยม 2.2 ความโหดร้าย 2.3 เป็นอันตรายต่อสาธารณะ

3. กลุ่มที่สาม คือ Reprehensibility วัตถุประสงค์ของการกระทำผิด คือ 3.1 อำนาจความสะเดาะหรือปกปิดความผิดนั้น

ส่วนการกระทำความผิดฐานฆ่าคนโดยเจตนาตามมาตรา 212

“(1) ผู้ใดกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยประการอื่นนอกจากกรณีตาม มาตรา 211 ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 5 ปี

(2) ในการฆ่าที่เป็นการทารุณโหดร้ายต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต”

ความผิดของ Totschlag ต้องฆ่าที่ก่อให้เกิดการเสียชีวิตของมนุษย์ จะทำโดยไม่คำนึงถึงลักษณะที่เป็นอาชญากรรม ความผิด Totschlag สามารถเป็นได้ทั้งการกระทำหรือการละเลยที่จำเป็น ถ้าผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ที่จะต้องกระทำนั้น นอกจากนี้ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนากระทำก็พอเพียงแล้วที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับผิดชอบจากการตายของผู้ถูกระทำ เช่น ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดยอมรับการเสียชีวิตของบุคคลอื่น ที่เป็นผลมาจากการกระทำ หรือดเว้นการกระทำผิดของผู้กระทำ

ในการอธิบายของการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาของไทยจะเป็นการพิจารณาในส่วนขององค์ประกอบความผิดที่มีการแบ่งแยกองค์ประกอบความผิดเป็นองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน ซึ่งจะเหมือนกับการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาในประเทศเยอรมนี เพราะประเทศไทยได้ใช้ระบบแบบประมวลกฎหมายที่คล้ายคลึงกันกับประเทศเยอรมนีนั้น

การวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาของไทยในปัจจุบันนั้นได้รับอิทธิพลมาจากระบบคอมมอนลอว์เป็นอย่างมากในการเรียนการสอน เพราะเหตุที่ว่านักกฎหมายที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษ ที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์มาปรับใช้กับหลักกฎหมายของไทย และนักกฎหมายที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ระบบซีวิลลอว์มาใช้กับกฎหมายไทยเหมือนกัน ทำให้การอธิบายความรับผิดทางอาญาของไทยเกิดความสับสนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของความผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาของไทย

การวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาของไทยต้องพิจารณาจากโครงสร้างความรับผิดทางอาญาเป็นลำดับ กล่าวคือ การกระทำความผิดอาญาจะต้องเริ่มจากองค์ประกอบของความผิด คือ องค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน เมื่อมีการกระทำความตามองค์ประกอบของความผิดแล้วจึงจะมาพิจารณาในเรื่องของอำนาจกระทำ โดยพิจารณาว่ามีเหตุให้ผู้กระทำหรือไม่ หรือมีอำนาจกระทำได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายก็จะพิจารณาในเรื่องของเหตุยกเว้นโทษการกระทำของผู้กระทำได้มีการกระทำตามความหมายของกฎหมายอาญาเกิดผลแห่งความผิดโดยมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลและเข้าองค์ประกอบภายนอก มีเจตนาหรือประมาท กระทำลงโดยปราศจากอำนาจ ไม่มีเหตุยกเว้นโทษตามกฎหมาย การกระทำดังกล่าวจึงเป็นความผิดอาญาที่ต้องรับโทษ

ดังนั้น การวินิจฉัยความผิดต่อชีวิตที่เป็น “ความผิดที่เป็นบทเบา” ตามกฎหมายอาญาของไทย เมื่อมีการกระทำความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ผู้นั้นถึงแก่ความตายตามมาตรา 290 การลงโทษผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาจากหลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล กล่าวคือ หลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลจะต้องศึกษาเกี่ยวกับหลักผลโดยตรง ผลธรรมดา และเหตุแทรกแซง ซึ่งบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ หลักผลธรรมดาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 63 บัญญัติว่า “ถ้าผล

ของการกระทำความผิดใดทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น ผลของการกระทำความผิดนั้นต้องเป็นผลที่ตามธรรมชาติย่อมเกิดขึ้นได้” แม้จะมีได้บัญญัติหลักผลธรรมดาโดยตรงและเหตุแทรกแซงไว้อย่างหลักผลธรรมดา แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 และ มาตรา 63 แล้วการกระทำความผิดเกี่ยวกับผลในบั้นปลายไม่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น กล่าวคือ การกระทำความผิดนั้นจะต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาที่ประสงค์ต่อผลหรือย่อมถึงเห็นผลของการกระทำนั้น (มาตรา 59 วรรคสอง) และผลที่เกิดขึ้นเป็นผลที่มีเจตนาตั้งแต่แรกของผู้กระทำความผิด คือ ความตาย จึงเป็นผลโดยตรงจากการกระทำความผิดนั้น หรือเรียกว่า “ผลโดยตรง” นั่นเอง

แต่ถ้าผลของการกระทำความผิดไม่อยู่ภายในขอบเขตของเจตนาของผู้กระทำ และทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น จะต้องพิจารณาจากหลักผลธรรมดา หรือตามมาตรา 63 กล่าวคือ การวินิจฉัยความรับผิดชอบได้รับผลในบั้นปลายที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น โดยบัญญัติให้ผลในบั้นปลายที่ผู้กระทำมิได้มีเจตนาให้เกิดผลนั้นๆ เป็นผลที่ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบในบทกำหนดโทษที่หนักกว่าบทที่ผู้กระทำมีเจตนากระทำความผิดตั้งแต่แรก และผลในบั้นปลายต้องเป็นผลที่ตามธรรมชาติย่อมเกิดขึ้นได้

ส่วนเหตุแทรกแซงนั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในภายหลังจากการกระทำในตอนแรก เช่น ถ้าเป็นเหตุแทรกแซงที่คาดหมายได้ผู้กระทำความผิดจะต้องรับผิดชอบต่อผลในบั้นปลาย แต่ถ้าเหตุที่เกิดขึ้นมาตัดความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำเป็นเหตุแทรกแซงที่คาดหมายไม่ได้ผู้กระทำไม่ต้องรับผิดชอบ

ดังนั้น การกระทำความผิดตามมาตรา 290 ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตายนี้ ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลด้วย เช่น ขาวแทงดำมีบาดแผล ดำรักษาบาดแผลไม่ดี บาดแผลเน่าเป็นพิษทำให้ดำถึงแก่ความตาย การที่ขาวแทงดำ เป็นผลที่คาดหมายได้ว่าการแทงนั้นตามธรรมชาติย่อมก่อให้เกิดผลได้ คือ ทำให้ผู้นั้นถึงแก่ความความตายได้ จึงเข้าหลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลตามทฤษฎีผลธรรมดาตามความหมายที่อยู่มาตรา 63 และต้องถือว่าการที่ดำนั้นตายเกิดจากตนรักษาแผลไม่ดี ย่อมเป็นผลธรรมดาของการทำร้ายด้วยผู้กระทำมีความผิดตามมาตรา 290 หากไม่ใช่ “ผลธรรมดา” ก็ไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 290 แต่ผิดตามมาตรา 295 ซึ่งมีโทษเบากว่าในกรณีดังกล่าว และเมื่อการกระทำความผิดตามมาตรา 290 เป็นบทที่ต้องรับโทษหนักขึ้นแล้ว ความผิดตามมาตรา 290 ก็ไม่ใช่บทเบาของมาตรา 288 ที่มีการลงโทษเพิ่มขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้

นอกจากนี้มาตรา 290 วรรคแรก ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดมิได้เจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย” จะเห็นได้ว่ากฎหมายต้องการลงโทษผู้ที่มีเจตนาทำร้ายผู้อื่น โดยต้องมี

ผลเกิดขึ้น คือ ความตาย ก็เป็นความผิดฐานนี้ ส่วนผลที่เกิดจากการทำร้ายนั้นไม่ว่าจะถึงแก่ความตายหรือเพียงได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 295 ให้ดูตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นโดยเจตนาไม่ต้องคลุมถึง ดังนั้น แม้ผลคือการตายหรือเป็นอันตรายแก่กายจะเป็นองค์ประกอบของความผิดก็แค่เพียงเงื่อนไขทางภาวะวิสัยที่จะนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำ หากถึงตายก็ลงโทษตามมาตรา 290 หากไม่ถึงตายก็ไม่ต้องมีความผิดตามมาตรา 295 แต่อาจจะผิดฐานทำร้ายร่างกาย ซึ่งเป็นเงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัยโดยอาศัยผลของการกระทำ² ไม่ต้องอาศัยเจตนาของผู้กระทำ เพราะผลที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นผลธรรมดาที่เกิดจากการกระทำตามหลักในมาตรา 63 เท่านั้นส่วนการทำร้ายร่างกายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายรับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297 ก็เป็นการลงโทษตามภาวะวิสัยที่ก่อให้เกิดผล แม้ผู้กระทำไม่เจตนาให้ผลเกิด แต่ผลก็ยังเกิดตามหลักในมาตรา 63 ผู้กระทำต้องรับผิดชอบตามผลที่เกิดขึ้นนั้น โดยไม่คำนึงถึงเจตนาของผู้กระทำ ในทางตรงกันข้าม แม้ผู้กระทำจะเจตนาให้ผลเกิดเป็นอันตรายสาหัส หากแต่ผลที่เกิดไม่ถึงกับเป็นอันตรายสาหัส ผู้กระทำก็ไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 297 เงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัยนี้จึงไม่ขึ้นกับเจตนา แต่ลงโทษไปตามเงื่อนไขที่เกิดขึ้นจริง และเพิ่มโทษได้เพราะอาศัยหลักผลธรรมดาตามมาตรา 63

ดังนั้นการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ผู้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 290 เป็นบทลงโทษผู้กระทำความผิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล และเป็นบทหนักจากการกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามมาตรา 295 ความผิดฐานทำร้ายร่างกายสาหัสตามมาตรา 297 และความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายร่างกายไม่เป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามมาตรา 391 เป็นการพิจารณาเป็นลำดับขั้นตอนของความรุนแรงของโทษที่ผู้กระทำจะได้รับแล้วแต่กรณี แม้จะเป็นการกระทำโดยเจตนาทำร้ายหรือไม่เจตนาทำร้ายก็ตาม โดยพิจารณาจากผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นเท่านั้น จึงจะถูกต้องตามหลักกฎหมายของไทย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาที่ผ่านมาผู้เขียนเห็นว่าควรที่จะมีการอธิบายการใช้หลักกฎหมายและโครงสร้างความรับผิดในประเทศไทยให้แน่นอนและชัดเจนมากขึ้น เพราะว่าตามระบบกฎหมายแล้วประเทศไทยแล้วจะเป็นการใช้ระบบแบบประมวลกฎหมายเป็นหลักในการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญา ไม่ควรที่จะนำระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (ประเทศอังกฤษ) และระบบซีวิลลอว์ (ประเทศเยอรมนี) มาอธิบายในความผิดทางอาญาของไทย จะเป็นการไม่ถูกต้องที่จะนำมาเปรียบเทียบปรับใช้กับระบบกฎหมายของไทย แต่ตามปัญหาของกฎหมายไทยแล้วไม่ได้เกิดจากประมวลกฎหมาย แต่เกิดจากการนัยกฎหมายของไทยนำหลักกฎหมายของคอมมอนลอว์และระบบ

² ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ. (2550). *มุมมองใหม่ในกฎหมายอาญา*. น. 25-26.

กฎหมายชีวิตล่อว์มาวินิจฉัยเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดความสับสนหรืออาจทำให้เข้าใจผิดในเนื้อหาของกฎหมายอาญาได้ ฉะนั้น เพื่อเป็นการใช้กฎหมายที่ถูกต้องจะต้องนำหลักเกณฑ์การวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาของไทยเป็นหลักในการวินิจฉัยการทำความผิดต่างๆ เพื่อไม่เกิดความสับสนในการพิจารณาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย โดยเฉพาะในเรื่องของความรับผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาของไทยในการลงโทษในเรื่องของเจตนาฆ่า หรือเจตนาทำร้ายที่จะต้องรับโทษหนักขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยเจตนา หรือการกระทำโดยไม่มีเจตนา ควรจะมีบทบัญญัติหรือหลักเกณฑ์ที่แน่นอนต่อการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาดังนั้น เพื่อเป็นการอธิบายความผิดต่อชีวิตตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่ต้องมีความแน่นอนไม่สับสนจึงควรที่จะมีบัญญัติลักษณะของการทำความผิดต่อชีวิตตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยอย่างชัดเจน ส่วนในเรื่องแนวความคิดอื่นๆ เป็นการศึกษาเพื่อประกอบการเปรียบเทียบในความผิดต่างๆ ที่จะศึกษา และเพื่อเป็นการพัฒนากฎหมายอาญาของไทยต่อไปด้วย